

T Á J É K O Z T A T Ó

a munkaerőpiac főbb folyamatairól az észak-magyarországi régióban 2009. augusztus

Az Állami Foglalkoztatási Szolgálat adatai szerint **országosan a nyilvántartott álláskeresők száma 2009. augusztus végén 564 ezer fő volt**, mely az előző hónaphoz képest alig több mint 1%-kal, 6,1 ezer fővel, az előző év azonos időszakához viszonyítva pedig 32,7%-kal, 139 ezer fővel emelkedett.

Észak-Magyarországon - az országoshoz hasonlóan - továbbra is stagnál a nyilvántartott álláskeresők létszáma.

Országosan augusztusban is döntően a fiatal pályakezdők regisztrációs célú - a múlt hónaphoz képest már lassuló dinamikájú - beáramlása következtében emelkedett tovább a nyilvántartott álláskeresők létszáma. Az ország valamennyi régiójában több álláskeresőt tartottak nyilván a munkaügyi kirendeltségek, mint egy hónappal korábban. A növekedés üteme - Közép-Magyarországot kivéve, ahol 3% volt - mindenhol 1% körül mozgott.

Főbb munkaerő-piaci adatok az Észak-magyarországi Regionális Munkaügyi Központ nyilvántartása szerint a régióban

Megnevezés	2009. augusztus	Változás		
		az előző hónaphoz képest		az előző év azonos hónapjához képest
	fő	fő	%	%
Regisztrált álláskeresők száma, fő	107 095	490	0,5	17,7
Nyilvántartott álláskeresők aránya, %*	20,7	-	0,2	3,4
Közülük:				
pályakezdő	12 814	661	5,4	12,7
25 évesnél fiatalabb	19 925	361	1,8	17,1
50 évesnél idősebb	17 780	-223	-1,2	23,1
férfi	57 271	-171	-0,3	18,4
nő	49 824	661	1,3	16,9
fizikai foglalkozású (volt)	90 648	-119	-0,1	15,9
szellemi foglalkozású (volt)	16 447	609	3,8	28,7
alacsony iskolai végzettségű	45 276	58	0,1	3,0
középfokú végzettségű	57 596	107	0,2	31,8
diplomás	4 223	325	8,3	28,3
tartósan munkanélküli**	33 107	-380	-1,1	-12,8
álláskeresői támogatásra jogosult***	27 431	223	0,8	44,6
aktív korúak ellátására jogosult****	39 152	969	2,5	-4,0
Nyilvántartásba belépő	11 062	251	2,3	31,6
első ízben belépő	1 349	-924	-40,7	9,5
Nyilvántartásból kikerülő	10 572	1 155	12,3	42,6
Havi összes bejelentett munkaerő-kereslet	8 400	259	3,2	22,5
a hónap folyamán bejelentett	5 151	1 011	24,4	27,1

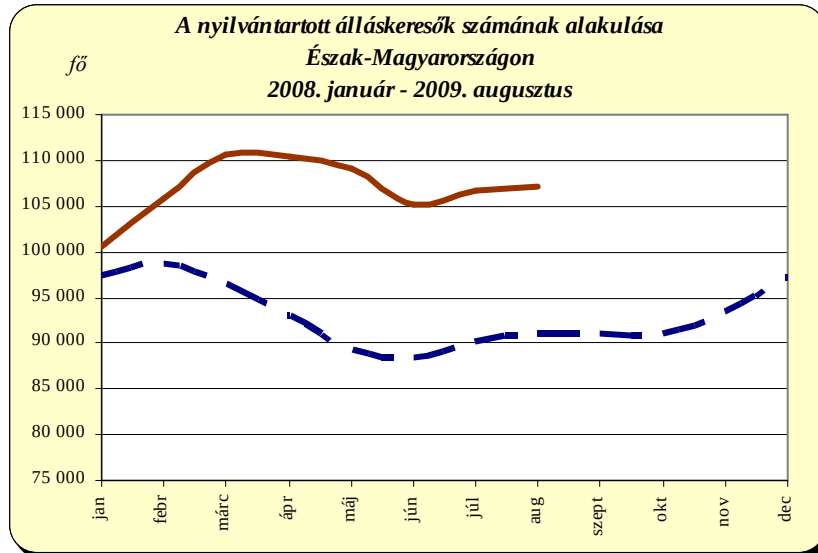
* A munkanélküliségi arány a nyilvántartott álláskeresők gazdaságilag aktív népességen belüli aránya. A régiós arányokat a gazdaságilag aktív népesség 2008. év eleji létszámával (516,5 ezer fő) számítottuk. A változás százalékpontban értendő.

** Legalább egy éve minden hónapban szerepeltek a regisztrált álláskeresők között.

*** Álláskeresői (vállalkozói) járadékra, vagy álláskeresői segélyre jogosultak zárónapi számát tartalmazza.

**** Az 1993. évi III. törvény, 35.§-ában foglaltaknak megfelelően a települési önkormányzatok által megállapított és folyósított ellátás.

Az észak-magyarországi régióban 2009. augusztus végén 107,1 ezer regisztrált álláskereső keresett munkát kirendeltségeink segítségével, létszámuk a július végi 106,6 ezer főhöz képest mindössze fél százalékkal, 490 fővel emelkedett. Az előző év azonos hónapjához viszonyított létszámkülönbség valamelyest tovább apadt a régióban (17,7%-os, 16,1 ezer fős létszámtöbblet volt kimutatható), s változatlanul jelentősen alatta maradt az országos létszám emelkedési ütemének (32%).

A munkaerő-piaci mozgások élénkülése mellett az állástalanok száma ebben a hónapban alig pár száz fővel változott. Az kismértékű emelkedés alapvetően két lényeges munkaerő-piaci folyamat együttes hatására vezethető vissza. Ezek közül létszámnövelő tényezőt jelentett a tanulmányaikat éppen befejező fiatalok álláskeresői célú beáramlása, mely azonban már jelentős mérséklődést mutatott júliushoz képest. Létszámcsökkenéssel járt - különösen a közfoglalkoztatáshoz kapcsolódóan - a bejelentett álláshelyekre történő elhelyezés, melyhez a más jellegű támogatott munkába helyezések (pl. bér-, vagy bérköltség támogatás) és a sikeres önállóan álláskereső is a korábbiaknál inkább hozzájárult.

A régió közzeteinek többségét a regisztrált álláskeresők számának stagnálása jellemezte.

A régióon belül **Borsod-Abaúj-Zemplén megyében 68,2 ezer főt, Hevesben 20,5 ezer főt, míg Nógrád megyében 18,4 ezer főt tartottak álláskeresőként nyilván a munkaügyi kirendeltségek.**

Az előző hónaphoz képest Heves és Nógrád megye közzeteinek többségében (Gyöngyös, Hatvan, Heves, Pétervására, Salgótarján, Pásztó, Bátortereny) enyhe, 100 fős, vagy az alatti csökkenés ment végbe, de a többi térségben (Eger, Füzesabony, Balassagyarmat, Szécsény, Rétság) is csak alig néhány fővel több álláskeresőt tartottak nyilván a kirendeltségek, s az emelkedés a félszáz főt sem érte el. Borsod-Abaúj-Zemplén megye közzeteinek nagy részében már inkább a - ha csak 1-3%-kal, 20-360 fővel is - létszámemelkedés dominált, mely alól Kazincbarcika, Sátoraljaújhely, Putnok és Mezőcsát térségei képeztek kivételt, itt 20-120 fő közötti, 0,5-3%-os csökkenés volt mérhető. A létszámfogyás egyes közzetekben inkább a közfoglalkoztatásban zajló létszámcsere, máshol főként a pályakezdők továbbra is nagyobb számú jelentkezésére, illetve a válság nyomán elbocsátott alkalmazottak kirendeltségeinken való jelentkezésére vezethető vissza.

Éves összehasonlításban a létszámemelkedés aránya a válság kialakulása óta továbbra is, bár csökkenő intenzitással, de Hevesben volt a legnagyobb, 28,8%-ot tett ki, ami közel kétszerese a Borsodban (15%) vagy Nógrádban (16%) tapasztaltak. A régió szinte valamennyi munkaügyi körzetében egy év alatt kisebb-nagyobb mértékben emelkedett a regisztráltak létszáma. A növekedés üteme a recesszióval inkább érintett, kedvezőbb munkaerő-piaci helyzetű területeken volt nagyobb ütemű, itt - többek között Tiszaújváros, Eger, Gyöngyös, Hatvan, Balassagyarmat, Pásztó, Rétság és körzetei - a 30-50-70%-ot is elérte. Csökkenés, vagy stagnálás figyelhető meg ugyanakkor a gazdaságilag fejletlenebb térségekben, ahol a közfoglalkoztatás kiterjedése tavalyhoz képest jelentősen bővítette a foglalkoztatási lehetőségeket (pl. Encsi, Tokaj, Mezőcsát és Pétervására).

A nyilvántartott állás keresők száma és változása

Megnevezés	A nyilvántartott állás keresők				
	száma 2009. augusztus 20-án	számának változása az előző hónaphoz képest		számának változása az előző évhez képest	
	fő	fő	%	fő	%
B-A-Z. megye	68 213	748	1,1	9031	15,3
Heves megye	20 466	-205	-1,0	4580	28,8
Nógrád megye	18 416	-53	-0,3	2509	15,8
Észak-Magyarország	107 095	490	0,5	16 120	17,7
Magyarország	564 014	6 104	1,1	138 994	32,7

A nyilvántartott állás keresők gazdaságilag aktív népességhez viszonyított aránya Észak-Magyarországon 20,7%-nak felelt meg augusztus végén, ami az országos átlagot (12,8%) továbbra is jelentős mértékben meghaladta.

A nyilvántartott állás keresők aránya a gazdaságilag aktív népességben belül (%)

Borsod-A.-Z. megye	Heves megye	Nógrád megye	Észak-Magyarország	Országosan
23,2	15,5	20,5	20,7	12,8

Régióink hátrányos munkaerő-piaci helyzete a válsággal jobban sújtott Közép-Magyarországon és a Dunántúl régióiban bekövetkezett visszaesése ellenére továbbra is megmaradt, Borsod-Abaúj-Zemplén megye hosszú ideje a második, Nógrád megye pedig a harmadik legmagasabb mutatóval rendelkezik a megyék rangsorában, de a Heves megyei arány is 3%-ponttal magasabb az országos átlagnál.

A nyilvántartott állás keresők létszáma alapján számított munkanélküliségi arányt tekintve az egyes körzetek közti területi különbségek továbbra is jelentősek még úgy is, hogy a recesszió a kedvezőbb munkaerő-piaci helyzetűeket érintette inkább, s így ezen térségek helyzetének romlása miatt némiképp mérséklődött korábbi relatív előnyük. Így a korábbiakhoz hasonlóan az augusztusi mutató is a hatvani és a gyöngyösi körzetben volt a legalacsonyabb, egyaránt 12,5-12,7%, de ez több százalékponttal magasabb, mint a tavalyi, vagy azelőtti években kimutatott arányt. A borsodi körzetek nagy részében, de több nógrádi körzetben, valamint a hevesi kistérségben is ennek többszörösét teszi ki ugyanez a mérőszám.

A pályakezdő állás keresők száma ebben a hónapban már mérsékeltebben emelkedett.

Országosan a nyilvántartott **pályakezdő** állás keresők száma **2009. augusztus végén 56,5 ezer fő** volt, mely az előző hónaphoz képest már kisebb ütemű, 7,5%-os (3,9 ezer fős)

emelkedést mutatott. Az előző év azonos időszakához viszonyítva az év folyamán egyre nagyobb létszámkülönbség volt mérhető, mely ebben a hónapban az idei legmagasabb értéket, 24,4%-os, 11,1 ezer fős létszámtöbbletet jelentett.

Az országban nyilvántartott pályakezdő álláskeresők közül majdnem minden negyedik **Észak-Magyarországon keresett állást**, ők 2009. augusztus végén **12.814-en** voltak. Ebben a hónapban az oktatási intézményt elhagyó és munkát kereső fiatalok közül már kevesebben jelentkeztek kirendeltségeinken, mint júliusban, de még mindig többen mint az év más hónapjaiban. Ebben a hónapban 820 fiatal először, 1.105 pályakezdő fiatal pedig ismételten kérte regisztrációba vételét (júliusban 1.670-en, illetve 1.317-en kérték).

2008. I-VIII. hónapjának összesített beáramlási adataihoz képest, idén újonnan 344 fővel kevesebben, míg ismételten 2.624 fővel többen kérték nyilvántartásba vételüket kirendeltségeinken. Ez utóbbi magasabb érték feltehetőleg összefügg a szociális törvény változásaival is, de közrejátszhat benne a munkáltatók foglalkoztatási hajlandósága is csökkent.

Augusztus végén a régióon belül a legtöbb pályakezdő álláskeresőt Borsod-Abaúj-Zemplén megye kirendeltségei tartottak nyilván (8.581 főt), Heves megyében 2.098 főt, míg Nógrádban 2.135 főt. **A nyilvántartásba belépők, illetve onnan kikerülők számának egyenlege augusztusban a régióban 5,4%-os (661 fős) növekedést eredményezett**, ami jóval mérsékeltebb, mint a múlt hónapban volt (19,5%-os). A régiót alkotó megyéket tekintve, Borsod-Abaúj-Zemplén megyében 5,7%-kal (460 fős), Hevesben 8,5%-kal (164 fős), míg Nógrád megyében ettől kisebb arányban, 1,8%-kal (37 fővel) több pályakezdő álláskereső keresett most állást kirendeltségeink segítségével, mint júliusban.

A régióban tavalyhoz képest a januárt kivéve minden hónapban több pályakezdő álláskeresőt tartott nyilván szervezetünk, augusztus végén 12,7%-kal, 1,4 ezer fővel többet. Területi megoszlását tekintve az emelkedés Heves megyében volt a legnagyobb ütemű, 18,3%-os (324 fős), ettől kevésbé növekedett B.-A.-Z. (11,8%-kal, 909 fővel) és Nógrád megyében (10,7%-kal, 207 fővel).

A regisztrált pályakezdők összes álláskeresőkön belüli részaránya a régióban - a nagyobb beáramlással összefüggésben - valamelyest magasabb, 12% lett (a múlt hónapban 11,4% volt). Országosan ugyanez az arány 10%-nak felelt meg.

Észak-Magyarországon az augusztus végén nyilvántartott pályakezdő álláskeresők iskolai végzettség szerinti összetétele a mostani mérsékeltebb beáramlás miatt a múlt hónaphoz képest csak kevésbé változott, de az év nagy részében jellemző összetételtől - hasonlóan a júliushoz - eltért. Ebben a hónapban is a szokásosnál több pályakezdő nő szerepelt nyilvántartásban (46%-ról 47%). A korosztályokat tekintve a pályakezdők legtöbbször 20-24 éves (68%-ról 69%-ra), összefüggésben a beáramlók korösszetételével. A legfeljebb 8 általánost végzettek részaránya ilyenkor mindig kisebb (38%, szemben az átlagos 48% feletti aránnyal), míg a szakközépiskolában, technikumban végzetté 21%-ról 26%-ra, a főiskolai, vagy egyetemi diplomát szerzett fiataloké pedig 3%-ról 8%-ra emelkedett. A szakmunkásképzőt, szakiskolát végzettek aránya nem változott, 18-19% körüli, ahogy a gimnáziumi érettségivel rendelkezőké sem, részesedésük 9-10% közötti.

A kiterjedt közcélú foglalkoztatás eredményeként mérséklődött a tartósan álláskeresők száma és aránya a régióban

A **tartósan regisztrált ügyfelek** száma a hónap folyamán pár száz fővel tovább csökkent, s ez várhatóan a következő hónapban is. A hosszú ideje állástalan ügyfelek számának csökkenését alapvetően a közfoglalkoztatás kiszélesítése, az 'Út a munkához' program végrehajtása eredményezte, a foglalkoztatást szervező települési önkormányzatok várhatóan szeptemberben is nagyobb létszámcserét hajtanak végre a közcélú foglalkoztatásba bevontak

körében. Augusztus végén 33,1 ezer egy évnél hosszabb ideje (tartósan) nyilvántartott álláskereső volt a régióban. Az összes regisztrált álláskeresőn belüli arányuk a hónap végén a régióban 31%, Borsod-Abaúj-Zemplén megyében 34%, Hevesben 20,6%, Nógrádban 30,7% lett, országosan ugyanez az arány 24,4%-nak felelt meg. **Az elmúlt év augusztusához viszonyítva részarányuk a régióban 10,7%-ponttal csökkent, meghaladva a csökkenés országos ütemét (-8,6%-pont).**

Júliushoz képest ebben a hónapban - kis mértékben ugyan - tovább emelkedett a **középfokú végzettségű** álláskeresők száma, közülük a hónap végén 57,6 ezer főt (107 fővel, 0,2%-kal többet mint egy hónapja) tartottak nyilván kirendeltségeink. A válság kedvezőtlen munkaerőpiaci hatását e téren növelte - az elbocsátások a szakképzett munkaerő által betöltött munkahelyeket érintették legnagyobb számban - a pályakezdekők szezonális beáramlása is, hisz legtöbbjük közép-, vagy felsőfokú végzettség megszerzése után keresi meg kirendeltségeinket.

Az álláskeresők további csoportjait tekintve az előző hónaphoz viszonyítva **az 50 éven felüliek** körében kisebb csökkenés, míg **az alacsony iskolai végzettségűek, illetve a pályakezdekők beáramlásával a nők, a közép-, és a felsőfokú végzettségűek** között emelkedés ment végbe.

A szervezetünk által folyósított **álláskeresői ellátásokra a hónap végén 27,4 fő volt jogosult**, számuk a hónap folyamán kissé emelkedett (0,8%-kal), de az egy évvel korábbi - a válság nyomán állásukat veszítők beáramlás okán - 45%-kal meghaladja.

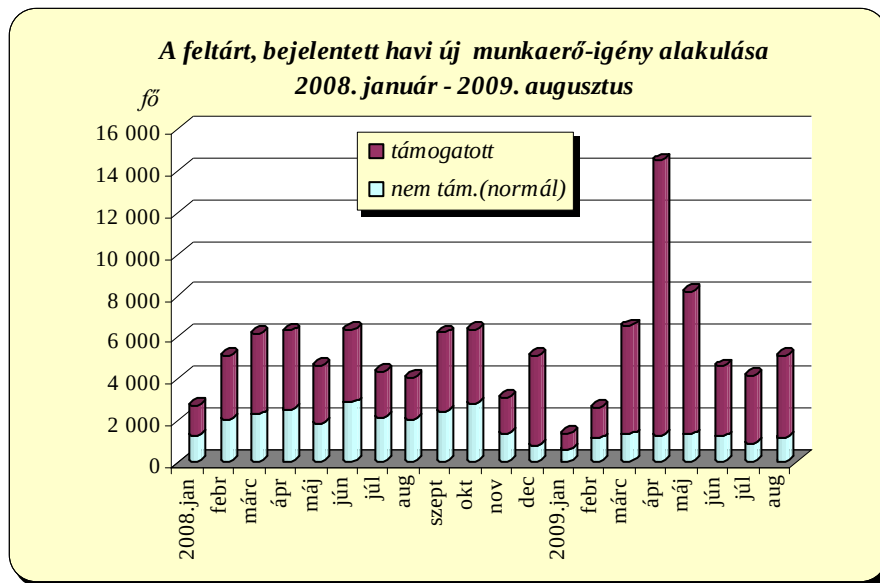
A módosult szabályozásnak megfelelően a települési önkormányzatok elvégezték a rendszeres szociális segélyben részesülők aktív korúak ellátására való jogosultságának felülvizsgálatát. Az új szabályozás szerint megállapított **rendelkezésre állási támogatásra** jogosultak közül augusztus végén 38.733 fő, mint regisztrált álláskereső szerepelt kirendeltségeink nyilvántartásában. Rajtuk kívül már csak 419 főt tartottak nyilván rendszeres szociális segélyezettként, átsorolásuk a statisztikai zárás napjáig még nem fejeződött be. Együttes létszámukat tekintve az előző hónaphoz képest 2,5%-kal (közel 1 ezer fővel) nőtt, az egy évvel korábbihoz viszonyítva pedig 4%-kal (1,6 ezer fővel) csökkent.

Bővült a régió munkaügyi kirendeltségein nyilvántartásba vett álláskínálat.

Régióinkban a hónap folyamán feltárt, illetve bejelentett új álláshelyek 5.151 fő számára kínáltak munkát, az előző hónap végén még be nem töltött álláshelyekkel együtt összesen 8.400 állásra tudtak közvetítést végezni kirendeltségeink.

A havi új munkaerő-igények 77%-át a **támogatási igénnyel társuló állásajánlatok jelentették, 3.990 főnek** kínálva ezzel elhelyezkedést. A munkaerő-igények eme hányada augusztusban a múlt havinál 23%-kal, 736 fővel több állástalannak kínált munkaalkalmat. A támogatott, álláshelyek döntő többsége (78%-a, 3,1 ezer álláshely) most is a települési önkormányzatok által szervezett, a közcélú foglalkoztatás keretében biztosított, többnyire egyszerű, szakképzettséget nem igénylő fizikai munkalehetőséget jelentett. Ezek több mint háromnegyedét Borsodban, 14%-át Hevesben és 10%-át Nógrád megyében regisztrálták.

A többi támogatott munkalehetőség (22%, 881 állás), ezen belül is többnyire bér-, illetve bérköltség-támogatás segítségével, pedig az álláskeresők gazdasági szférába való elhelyezkedését tudta biztosítani.

A támogatáshoz nem kötött új létszámgigény augusztusban 1.161 fő alkalmazására irányult, s 31%-kal (275 fővel) haladta meg a júliusi keresletet, míg a 12 hónappal korábbitól továbbra is jelentősen (most 42%-kal, 842 fővel) kevesebb volt. A korábbi évekre visszatekintve, idén a versenyszféra által tett normál munkaerő-igény bejelentés a megszokotthoz képest nagyarányban csökkent. A régióban, hagyományosan a legnagyobb volumenű álláshelyet kínáló feldolgozóipar a július havától már közel 100 fővel több, összesen 310 főnek kínált munkát, zömében gépkezelői, összeszerelői, járművezetői, illetve ipari-, építőipari munkakörben, ám ez még mindig jóval elmarad a korábbi években megszokott kereslettől. Ezen túl 200 fő feletti létszám-igénnyel éltek még az egyéb gazdasági szolgáltatás (főként munkaerő-közvetítők), továbbá kereskedelem, javítás (leginkább a kis- és nagykereskedelem) terén működő cégek. A többi ágazatból 2-108 fő közötti munkaerő-keresletet jeleztek a munkáltatók, összesen 432 fő foglalkoztatására irányulóan.

A havi új állásajánlatok 62%-a (3.198 fő) *szakképzetlen segédmunkás* munkakörre vonatkozott, s döntő részben a közösségi munkák igényét fedték le. A *szakképzett dolgozók* iránti keresletből régióinkban leggyakrabban kereskedelmi eladó (170 fő), döntően közcélú munka keretében park- és kertépítő, parkgondozó (85 fő), vagyonőr (68 fő), forgácsoló (64 fő), lakatos (53 fő), felszolgáló, vendéglátó-ipari eladó (45 fő), valamint festő és mázoló (42 fő) szakmákban jelentkezett és összesen 1.053 főre (az összes álláshely 20%-a) irányult. A kirendeltségeinken megjelenő *betanított jellegű munkák* (gépkezelők, összeszerelők, járművezetők) iránti igény 348 fő volt, a teljes kereslet 7%-a. A *szellemi munkakört* keresőknek szóló mintegy 552 ajánlatból a legnagyobb részt a gazdasági, pénzügyi, ügyintézők, az irodai, adminisztratív jellegű, vagy technikai munkakörök, illetve az egészségügyi, szociális jellegű, valamint a felsőfokúak köréből kereskedelmi szervezők, illetve pedagógusi foglalkozások iránti igények jelentették.

A régióban 7,3 ezer álláskereső jutott munkához augusztusban.

A hónap folyamán lezárt közvetítési adatok szerint **a nyilvántartott álláskeresők közül 7.331-en tudtak munkát vállalni (a havi érintett létszám 6,2%-a), 13%-kal többen mint egy hónappal ezelőtt.** Az elhelyezkedettek közül 4,3 ezren támogatással (köz célú foglalkoztatás, bértámogatás, járulékkedvezmény, utazási költség támogatása stb.) jutottak munkához, míg támogatás nélkül a kirendeltség közvetítésével, vagy önállóan további 3,1 ezren.

Augusztusban lényegesen kevesebb munkavállalót érintő csoportos létszámcsökkentésről érkezett bejelentést.

Az Észak-magyarországi Regionális Munkaügyi Központ területéről **2009. augusztus hónapban csoportos létszámcsökkentésre vonatkozó döntést követően** összesen **6 munkáltatótól érkezett 275 főt érintő bejelentés**, az elbocsátásra kerülők száma 613 fővel kevesebb, mint júliusban volt. Három munkáltató 89 főre vonatkozóan Borsod megyéből (Miskolc, illetve Encs és környéke), további három munkáltató 186 főre Hevesből (Eger és térsége) tett bejelentést.

Az érintett alkalmazottak elbocsátására a mezőgazdaság (186 fő), a feldolgozóipar (61 fő), a kereskedelem, javítás (23 fő), továbbá a postai piac liberalizációjával összefüggésben a posta, távközlés (5 fő) ágazatban kerül sor. A munkájukat elvesztők zöme szakképzettséget nem igénylő vagy betanított jellegű (pl. mobil gépkezelők) munkakörben dolgozott, de vannak köztük villanyszerelők, javító-szerelők, könyvelők, irodai adminisztrátorok, eladók, mezőgazdasági mérnökök, üzletkötők, továbbá postai kézbesítői, ügyintézői munkakörből kikerültek is.

Miskolc, 2009. szeptember 7.